

Administratiunea
Tipografia:
BRASOVU, piata mare Nr. 22
Căcișori nehranate nu se pri-
mesou. Manuscripte nu se re-
trimite!

Bucuresti de amuzament:
Brasov, piata mare Nr. 22
Anonatele mai primesc in Viena
Bodoif, Mosse, Haasenstein & Vogler
Otto Maas, Kewrie, Schalek, Alois
Horsdi, H. Dukes, A. Oppalik, J. Don-
nberg; in Budapesta: A. F. Gold-
sarger, Anton, Meiss, Schatz, Bernat;
in Frankfurt: G. L. Danke; in Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o seriă
garzondu pe o coloană 6 or.
și 80 or. simbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifi și învoială.
Declame pe pagina III-a o
seră 10 or. v. a. s. 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta” este în să-care di
Anonatele pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe 6 m. luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brasov:
la administrațiune, piata mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 or. v. a. s. 15
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 287.

Brasov, Luni, Marti, 31 Decembrie.

1891.

Nou abonament

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Ianuarie 1892 st. v.

se deschide nou abonament,

la care invităm

pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
se binevoiesc a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”

Brasov, 30 Decembrie st. v.

Când s'a publicat programul
săsescu dela 17 Iunie 1890, prin
care se desființă partida națională
săsescu de până atunci, dându-se
voia fiă-cărui deputat săsă a
merge cu acea partidă maghiară,
cu care îi va plăce, amă dîșu, că
conlocitorii noștri au pornit pe
o cărare, care îi va duce din
„tréptă în tréptă” la totala des-
trămăre a organizației lor na-
ționale.

Evenimentele, ce s'au petre-
cut de atunci și până ađi, dér
mai vértos și straniu spectaculu,
ce ni-lu oferă pregătirea cam-
paniei electorale din partea cercu-
loru dătătoare de tonu în politica
săsescu, dau afirmațiunei noastre de
atunci dreptate.

Din tréptă în tréptă!

In véra anului 1890 și multă
vreme după aceea încă foile să-
sescu susținéu, că Sașii n'au capi-
talatú nicidecum dinaintea guver-
nului, ci și-au schimbatú numai

tactica, care în limba poporului
se numesce „clepenégú”. Demii-
siunile pașaleloru ungurescu dela
Bistrița și Siglișóra păreau a sus-
ținé părerea acésta și dădeu mai
treméntú faimelorú răspândite, mai
alesú de cătră opoziția maghiară,
despre unú pactú ce l'ar fi în-
cheiatú în secretú Sașii cu gu-
vernulu Szapary.

Astăđi se descopere însé ade-
vérata situația în totú golătatea
ei printr'o simplă declarația ce-o
făcu comitetulu săsescu alú cer-
curiloru electorale Sibiiu-Christi-
anú și care, se dice, va afla unú
ecou și în declararea, ce-o va e-
nunța ađi comitetulu electoralú
săsescu din țera Bărsei. Ea secu-
prinde în următoarele cuvinte: Sa-
șii vorú sprijini guvernulu la vi-
titoarele alegeri puindú candidați
numai guvernamentali.

Diarulu „Sieb. d. Tageblatt”,
a căruia pagine de unú lungú șiru
de ani suntú pline de nenumăra-
tele și nesfrișitele plângerú, din
causa violăriloru de dreptú și a
călcăriloru de lege de cătră cei
dela putere, găsescu acum, că ei
suntú „mai multú păzitorú ai le-
gei” decâtú cei din opoziția ma-
ghiară, găsescu că partida guver-
namentală, care se mai dice și
„liberală” nu atacă „legile funda-
mentale, cu cari abia a începutú
a se desvolta existența pacinică a
patriei”, găsescu în fine, că gu-
vernulu actualú apără „fundamen-
tele statului actualú”.

De aceea, dice numita foia,
Sașii trebuie să mērgă cu guver-
nulu la viitoarele alegeri.

Violarea necurmată a legii de
naționalitate dela 1868, impunerea
limbei maghiare în școle și pre-
tutindenú în viața publică a sta-
tului, planulu de a maghiarisa
prin Kișdedovuri și cu ajutorulu
reformei administrațiunei: toate
aceste și multe altele suntú lu-
cruri secundare pentru foia din

Sibiiu, când e vorba să mērgă a-
lăturú cu cabinetulu Szapary.

Guvernulu Szapary, care, după
însăși mărturisirea foiloru săsescu,
calcă și desconsideră acea lege,
ce garantéză órecari drepturi ma-
iorității nemaghiare a populației
statului; acéstu guvernú care vine
cu proiectele de lege cele mai
reacționare de maghiarizare și atacă
pe față desvoltarea pacinică, cul-
tura și existența națională a ace-
tei populațiuni, trece ađi înaintea
celoru dela „Sieb. Tageblatt”, ca
„apărătorulu fundamentelorú sta-
tului presentú!”

De aici ar urma logicú, că ne-
respectarea legilorú și maghiari-
sarea violentă contribue la întâ-
rirea fundamentelorú statului!

Nu vedú gazetarii sași ridicu-
lulu, la care se espunú vrēndú a
da o astfelú de talmăcire politice
lorú de închinăciune față cu gu-
vernulu?

Se înșelă decă credú, că efec-
tulú ridiculosității se póte delă-
tura prin afirmarea, „că raporturile
săsescu ar fi recunoscute ca rap-
porturi deosebite”.

Cum și până când? și ce folo-
sú are națiunea săsescu de aici
când aceste raporturi conducú
deadreptulu la desființarea și ni-
micirea ei?

Și totuși se găsescu și între
noi ómenú, cari suntú dispuși a ne
recomanda să urmămú și noi esem-
plulu săsescu, pentru-că, dicú ei,
cu politica noastră națională tur-
nămu numai oleiu pe focú și a-
gravămú poziția bisericelorú și a
școlelorú noastre!

Pregătiri pentru conferență.

Convocare. Alegătorii români din
orașulu și comitatulu Brasovului suntú con-
vocați la adunarea generală, ce se va
ține Vinerú în 3 (15) Ianuarie 1892 la 11
óre înainte de ameađi în sala cea mare
a hotelului Centralú Nr. I. La ordinea
đilei va fi: a) Constituirea clubului elec-
toralú pentru viitorulu periodú de cincú

ani; b) Alegerea delegațilorú, cari vorú
avé să reprezenteze pe alegătorii români
din cele patru cercuri electorale ale ace-
tui comitatú la conferența generală elec-
torală, ce se va ține în Sibiiu.

In numele Comitetului:

Brasov, 28 Dec. v. 1891.

Dr. A. Mureșianu,
preș.

Convocare. Subscrisulu, ca președin-
ele clubului electoralú din cerculu Șim-
leului-Silvaniei, am onóre a convoca pe
toți alegătorii români din cerculu elec-
toralú la o conferință pe 11 Ianuarie
st. n. 1892 la 2 óre p. m. în Șimleulu-
Silvaniei în localitatea mea.

Obiectele conferinței acesteia vorú
fi: 1) Alegerea președintelui și notarului
acelui clubú electoralú pe viitorú. 2)
Alegerea a doi delegați pentru confe-
rința ținēndú în anulú acesta în Sibiiu.
3) Discutarea diferiteloru propunerú per-
tru alegerii viitoare; deoť toți alegătorii
din acéstu cercú electoralú, cari aderéză
la programa națională română, suntú
invitați a participa la acésta conferință.

Șimleulu-Silvaniei, 6 Ianuarie n. 1892.

Simeonú Orosú,
advocatú, ca președintele clubului
electoralú.

Convocare. Alegătorii români din
cerculu electoralú alú M. Ludoșului
suntú invitați la adunarea electorală, ce
se va ține în 15 Ianuarie st. n. 1892 10,
óre a. m. în M. Ludoșu la otelulu „Ar-
borele verde.”

Obiectele: 1) Alegerea a 2 delegați
la conferința generală electorală română,
convocată pe 20 Ianuarie st. n. la Sibiiu
2) Constituirea clubului electoralú. 3)
Propunerú eventuale.

M. Ludoșu, 8 Ianuarie st. n. 1892.

N. Solomonú.

Convocare. Toți alegătorii români
din cercurile electorale Tēca și Ormeni-
șulu de Cămpia prin acésta suntú invitați
a lua parte în persoană, séu, în modulú
usitatú la noi, și prin plenipotențiați, la
conferența electorală, ce se va ține în
Tēca, Joi, adecă în 14 Ianuarie s. n. 1892
la 11 óre a. m. în localitatea subscrisului
președinte, Nr. casei 349.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(6)

Diplomatulu din Gorgonzola.

Novelă, de Antoniu Ghislanzoni.

(Fine.)

Comedianți și bărbați serioși.

Tótá nóptea n'am închisú oohii.
Probabilú că domnii Nebbia și Trigambi
nu sciau, că odaia destinată mie era
lângă a lorú. Cătră 11 óre din nópte
auđiu următorulu dialogú:

— „A sositú timpulú serioșei deci-
siuni.”

— „Fără indoieia.”

— „Unulu séu altulu din noi va
trebui să luămú în căsătoriá pe Ifigenia.”

— „Și trebuie pusă zestrea la chi-
mirú.”

— „Doué sute de mii lire! Intru
adevéru frumósă sumă; amú fi nisece hē-
béucú, decă amú lăsa sé ne scape din
mâni astfelú de norocú!”

— „Dér unulu din noi va trebui se
sē jertfēscă... Ifigenia nu póte fi soția
la amēdó. Până acum n'am întēlnitú
la ea decătú semnele néinđoioșe ale an-
tipatiei. Decă nu urgítămú căsătoriá póte
veni unú alú treilea și ne va răpi fruc-

tulu ostenelelorú. Hēbéuculu ei tatá
acum e încă pe partea noastră.”

— „Și decă lucrulu se va trăgána
se póte întēpla, că hēbéuculu tatá va
fi trasú pe sfóră de cineva mai înțeleptú
decătú noi.”

— „Mē temú fórtē multú de șarla-
tanulu, care s'a viritú astăserá în acésta
casă...”

— „N'avemú nicú unú minutú de
pierdutú.”

— „Așa-dérá?”

— „Așa-dérá...”

Cele două canalii tăcurá unú mo-
mentú, ér după aceea Nebbia đise cu
glasú dulce:

— „Celú mai iubitú alú meu pri-
tinú! Óri câtú de puținú cunoscu eu
acelú labirintú, a cărui nume e „inima
omenescu”, totuși am fostú nevoitú să
observú, că pentru Ifigenia se mai po-
tivesce naturelulu meu moderatú, de-
cătú naturelulu tēu hotărítú și puținú
grosolanú. Decú sunt de părere, că
pentru ajungerea scopului doritú mai
sigure prospecte am eu, decătú tu, ne-
prețnitulu meu prietinú. Decă asta n'ar
fi așa, aș renunța fórtē bucurosú în fa-
vorulu tēu dela toate pretensiunile mole
fața ou rușinósa față, care ni a aprinsú
amorulu ambilorú, și m'ași simți fericitú
decă aș vedé o pe ea legată cu legăturí

nedesfăcute de tine, iubite și vrednicú
de iubire alú meu prietinú. Sperezú déră,
că tu, îndemnatú parte prin indulgența
ta, parte prin convingerile tale înțelepte
și practice, imú vei lăsa liberú terenulu,
care, póte, pentru tine ar fi plinú de
greutăți, pentru mine însă e netedú și
roditorú.”

— „Stimate amice!” răspuse Tri-
gambi „vorbirea ta nu m'a convinsú
cātuși de puținú. N'am observatú până
acum, ca Ifigenia să fi manifestatú față
de tine nicú cea mai neînsemnată sim-
patie. Naturelulu meu hotărítú și durú,
caracterulu meu neafectatú a influențatú
mai multú asupra ei, decătú purtarea ta
măestrită. Dama tinere iubescu mai
tai pe ómenii faptelorú, decătú pe cei
ai științei. Decă Ifigenia va ajunge să
alégá între noi, nu mē îndoiescu cătuși
de puținú, că mie mi va întinde mâna.”

— „Dér sé presupunemú...”

— „Amice, la ce e buná sporirea
de vorbă... Vrēu, ca Ifigenia să fiă a
mea... Despre lucrulu acesta am vorbitú
mai de multe-óri, fără însă de a ajunge
la înțelegere, sé nu cărămú deoť apă în
mare... Învingerea va fi a celui mai is-
tețú... Decătú sé țo lasú ție, mai bine
sē întindú ea mâna celui dintâiu pierde
vérá.”

Trigambi se depártă din odaia mor-

măindú. Nebbia însă, abia dispărú pri-
tinulu séu, đise cu obișnuitulu séu glas
dulce: „Mai bine s'ó vedú mórtă, decătú
în brațele acestui omú de nimicú.”

În următórea đí toți locuitorii ca-
sei d-lui Lanfrancoi se scularú desú de
diminēță, eu însă i-am întrecutú pe toți.
Fiindú hotărítú a-mi încheia încă în a-
ceeași đí misunea, mai înainte de toate
am grăbitú la Eugenio în otelú.

— „Ah!” strigá Eugenio „am vé-
dutú pe Ifigenia pe galeria ba am pri-
mitú și epistolá dela ea!... Oh! amice!
tu ești ángerulu meu păđitorú! Lasă-mē
sē te îmbrățișezú!”

Eugenio se pleoá pe grumađii mei
și de mișcatú ce era, lacrimá.

— „La o parte cu lacrimile!” i-am
đisú „acum avemú altceva de lucratú;
ajută-mi sé grăbescu desnodamentulu
dramei. Fii atentú, ce-ți spunú, scena
ultimă e hotărítóre, care duce pe Ro-
meo în brațele Iuliei, care va învinge o-
pozițiunea tiranului tatá... Pentru efec-
tulú dramei avemú lipsă de prafú de
pușcă, de cartușe, de gălăgiá și de focú
bengalicú. Ți spunú, ce ai sé faci tu.
Căștigă-ți câte-va rachete și vino de
sérá la 8 óre sub ferestrele casei d-lui
Lanfrancoi cu vre-o 5-6 țeranú. Când
vei vedé deschidēndú-se ușa galeriei, a-
prinde rachetele și dá ordinú țeranilorú

Obiectele conferinței sunt: 1) Atitudinea noastră la proximele alegeri electorale. 2) Alegerea a câte 2 delegați din fiș-care cerc, pentru a merge la conferința generală, ce se va ține în Sibiiu.

Teaca, 6 Ianuarie n. 1892.

Gregoriu Vităzu, Ioane Moldovanu,
preș. club. elec. v.-preș. club. elec.
Simeon Augur, notarul clubului electoral.

*

Convocare. Alegătorii români din cercul Branului sunt rugați a se întruni la o conferință, ce se va ține la 2 (14) Ianuarie 1892 în Zărnești la 10 ore a. m.

Obiectele vor fi: 1) Alegerea a doi delegați pentru conferința generală în Sibiiu. 2) Desbateri și propuneri eventuale. 3) Constituirea.

Zărnești, 28 Decembrie 1891.

Ioan Danu. Dr. Iancu Meșianu.

*

Convocare. Alegătorii de partidul național din colegiul electoral Abruđă și cercul Ighiului cei dincoace de Delulă mare sunt convocați prin această la conferința ținândă în Abruđă la 16 Ian. v. 1892 după prânzu la 2 ore, în sala cea mare dela „Româncața.”

În această conferință se vor alege delegații pentru conferința generală a tuturor alegătorilor români din Transilvania și Ungaria.

Abruđă, 8 Ianuarie n. 1892.

A. Filipu,
președintele clubului electoral.

CRONICA POLITICĂ.

— 30 Decembrie.

Diarul francez „Paix”, cere, cu privire la incidentul Chadourne, o anchetă a puterilor signatari ale tratatului dela Berlin, asupra procedurii guvernului bulgar. Numita fôia dîce: Învinuirile din timpul din urmă îndreptate asupra guvernului bulgar sunt atât de numeroase și ponderose, în cătu Europa e în mare grad interesată de a afla, că ore corăspundă aceste în fapt realității sêu sunt exagerate și tendențioase. Guvernul ce de fapt administrează în Sofia, e după dreptul ginților nelegălu, deoarece s'a constituit în contra prescrișilor tratatelor... Guvernul francez negociază acum cu Turcia, ca cu o putere suzerană asupra principatului Bulgariei, pentru ca să capete satisfacțiune pentru espulsarea lui Chadourne, care a fost făptuit în contra capitulațiilor. Noi cerem, încheiă numita fôia, o anchetă europeană în Bulgaria. Pentru acest scop se va constitui o comisiune compusă din delegații puterilor signatari ale congresului de Berlin, a căru

președintă de drept i se cuvine Turciei suzerane. Acesta comisiune se va întruni în Sofia și apoi va porni cercetare ascultând martori din diferite părți ale țerei. După aceea va face un raport cătră puteri, cari apoi într'un congres, vor stabili concluziunile acestuia și vor lua decisiuni în privința acesteia. Diarul „Paix” vede în această anchetă unicul mijloc, de a rezolva cestiunea bulgară, un mijloc, care de sigur va fi mai bun decât starea actuală confusă din Bulgaria, față de care Europa, de dragul păcii, stă de ani întregi pasivă.

— Fôia oficioasă din Mecklenburg publică doi articoli, din cari se vede lămurit, că Prusia a amenințat, că va procede cu puterea armelor față cu guvernul din Mecklenburg. E vorba aici, după cum dîce numita fôia, despre o certyă privitoare la o convențiune militară, care odinioară a fost încheiată cu Mecklenburg-ului, când se crease noua ordine în Germania. În timpul din urmă însă cercă Prusia ca să reformeze această convențiune militară, ceea ce dede ansă la o certyă între împăratul și marele duce. Certya aceasta n'a fost tranșată prin consiliul federal, căci împăratul Wilhelm, după cum scrie textual numita fôia, „a apelat la mijloace de putere fizică și prin această apelă a decis afacerea în favorul sêu”. Marele duce a trebuit să se supună împăratului. Cu această însă nu s'a finit certya, căci marele duce s'a simțit ofensat în drepturile sale de principe federal. Numita fôia oficioasă dîce, că acum e vorba, nu despre o convențiune militară, ci despre aceea, că ore, în imperiul german, diferențele iscate între statele federale sunt a se aplană de cătră consiliul federal. Împăratul Wilhelm a decis: prin puterea armelor. Fôia oficioasă din Mecklenburg se plânge despre purtarea Prusiei, apoi încheiă cu cuvintele: „Până când principele Bismark era cancelar al imperiului și prim ministru prusian, domnea tot-déuna armoniă între statele federale, și principele Bismark și-a făcut tot-déuna datoria sa de a conserva pacea internă și de a nu stârni în mod artificial neplăcere acolo, unde mai înainte a domnit o mare iubire față de imperiu.”

SCRIRILE ȚILEI.

— 30 Decembrie.

Despărțământul I (Brașov) al Asociațiunii transilvane și-a ținut ieri adunarea generală în Dârstele Brașovului sub conducerea venerabilului protopop Ioan Petrică. Mulțumită stăruințelor veteranului paroh local

Toma Barseanu și capelanului sêu Ioan Broju, adunarea a fost cercetată de numerosul popor în comună și în toate privințele a reușit bine. S'a hotărît între altele, ca să se distribuie trei premii de câte 10 fl. și anume unul pentru un învățător care se va distinge în grădiniță; altu pentru un învățător, care se va distinge în propunerea lucrului de mână în școle, ér alu treilea premiu pentru acelu învățător de pe teritoriul despărțământului, care va organiza cel mai bun coră poporalu. S'a hotărît mai departe, ca în viitoru la adunările despărțământului să se trimită din fiș-care comună cel mai puțin câte un reprezentant. Acestă hotărîre e prea binevenită, căci — cu regretu trebuie s'o spunem, — chiar și la adunarea de ieri comunele de pe teritoriul despărțământului au fost cătu se pôte de rău reprezentate. În fine mai amintim, că pentru a da o mai mare viață activității despărțământului, s'a hotărît a se face în fiș-care comună câte-o colectă de cel puțin atăția cruceru, câte suflete romănesci se află în comună, fiindu restrinse însă contribuiri la maximul de 10 cr. pentru o persoană. Hotărîrea aceasta se va pune în aplicare încă înainte de adunarea generală a Asociațiunii, ce se va ține vora viitoare la Blășiu, ér la cea adunare hotărîrea aceasta va fi prezentată prin delegații despărțământului cu propunerea de-a se aplica pentru toate despărțământele Asociațiunii. — Amănunte vom aduce în numărul de Duminecă.

Petrecerea sodalilor români din locu, arangeată în ziua de Crăciun, a fost foarte cercetată. Sala spațioasă dela Nr. 1 așa era de înșesată, încătu publicul nu mai avé locu. Cei mai numeroși erau Români noștri din Scheiu. Vêdu'amă mulți și din România. Inteligența română din locu încă a fost bine reprezentată. Corul a executat bine piesele din program, ér diletanții din piesa teatrală, cu deosebire d. Turcu (Totolean), Saftu (Marcu Vistavoiu), Purcarea (Tufă), d. șorele Rășnoveanu (Coralia) și Șinghe (Zoița), dér și ceilalți toți au jucat peste așteptare. Animația a fost perfectă totă sêra, respective totă noțea, pentru că petrecerea a ținut până dimineța. La „Horă” se întinșeră patru șiruri, cătu ținea sala de largă, ér cadrilul s'a jucat în trei colone. — c. e.

Baccilul influenței. Se scrie din Berlin, că doctorul Pfeifer a aflat baccilul influenței. Elu l'a descoperit în toate secrețiunile punioase ale bolnavilor de influență și a constatat, că acest baccil nu se găsește în catarele, sêu în

pneumoniile ordinare, și nici chiar în ftisie. Influenza se propagă probabil prin secrețiunile punioase. Baccilul pôte să transmită bóla până la a 5 a generațiune.

Invitare la balul arangeat de reuniunea femeilor române din Sibiiu, care va avé locu în 23 Ianuarie st. n. 1892 în sala dela „Casa societății” (Gesellschaftshaus). Inceputul la 8 ore sêra. Venitul curat este destinat în favorul reuniunii. Comitetul reuniunii. — Preșul de intrare: a) de persoană 1 fl. 50 cr. b) de familie, din 4 sêu mai mulți membri de fiș-care persoană câte 1 fl. c) Loge pentru 4 persoane 6 fl. Bilete de intrare se pôte primi pe lângă presentarea invitării în ziua balului dela 10—12 ore a. m. și dela 3—5 ore p. m. la hotelul „Neurieder”, camera Nr. 5, ér sêra la casă cu 2 fl. de persoană.

Generalul Ignatiev, actualul guvernor al Chievului și cunoscutul șef al panslaviștilor, după cum se vorbește prin cercurile politice din Petersburg, va fi numit în curând sêu ministru de interne în locul lui Durnovo, sêu guvernor al Moscovei, în locul marelui duce Sergiu.

Marele vizir, după cum se telegrafiază din Constantinopol, a fost numit adjutant al Sultanului, cu acea indicare, ca pe viitoru să pörte ambele titluri.

Aniversarea proclamării republicii franceze. Deputatul Camilele Dreyfus va propune în camera franceză, ca ziua de 2 Septembrie să fiă declarată ca zi de sêrbătoare națională. În ziua acesta cade centenarul proclamării republicii franceze. (2 Septembrie 1792).

Rugare. Subscrișul vinu prin această a ruga pe toți acei domni, cari au primit ocole de abonamentu la opul „Noți de jernă”, romane pentru popor, să binevoiescă a le retrimité sêu mie, sêu d-lui A. Todoran în Gherla (Szamos-Ujvár). — M.-Gheja, 8 Ianuarie n. 1892 George Simu.

O esplosiune infricoșată, s'a întimplat, după cum se telegrafiază din New-York, în minele din Coaland; se vorbește, că ar fi vre-o 200 de morți.

Guy de Maupassant. Țiarele franceze aducă vești din ce în ce mai rele despre starea sănătății romănoierului Guy de Maupassant. La Canes, elu a încercat să se sinucidă într'unu acces de friguri nervoase. Din fericire, revolverul cu care

să facă larmă cătu se pôte mai mare. M'ai înțelesu bine?”

— „Da... dér cum?...”

— „Cealalte sunt tréba mea... Dumneșu cu tine!... timpul e scump; mergu să facu ordine între ceilalți actori pentru ca să se întemple catastrofa după voința mea.”

M'am despărțit de Eugenio și m'am grăbit la casa d-lui Lanfranco. Grosescul președinte al societății democratice italo-latine tocmai vorbea cu Trigambi și Nebbia.

Ifigenia stă într'unul din unghetele odăii, mai palidă și mai deprimată, ca de obicei. Sêrmana fată, se părea că capătă curăgiu îndată ce m'a vèduțu. Ar fi creduțu omul, că a așteptat reintorcerea mea cu nerăbdare.

— „Domnule” dîse Lanfrancoi „dta sosesci tocmai la timp, se-mi dai sfatul, în ce chip să resolvăm o cestiune estra-ordinară de încurcată... D-ta trebuie să soi înainte de tôte, că eu sunt foarte simplu... și în genere, cătu ce nu e vorba de politică, mă simțu ca pe cele scos din apă. Am primit în casa mea pe-acești doi omeni bravi, sciindu-i bun patrioți, omeni cu inimă caldă, cari nu dîce că tocmai imi dau sfaturi, dér imi pôte ajuta în lucrul de politică, de economiă națională și în cestiuni democratice. Dér fiindcă sunt simplu, orf cel puțin mă consideru de simplu, îndată ce e vorba de interesele mele pri-

vate, s'a întimplat, că necumpăniind greutățile provenitoare din acesta, am promis ambiloru mâna fetei mele. Acum în ce chip să îndreptăm lucrurile? Democrația încă nu s'a dezvoltat până acolo, ca să permită femeilor mai mulți bărbați. Eu nu voescu să favorizéu pe unul în detrimentul celuilalt... cu atătu mai puțin, fiindcă în domnul advocat Nebbia, redactorul diarului „Pit-palac” admiru adença sciința, pe când din potrivă în doctorul Trigambi admiru exemplarul măreț al martirului politic și stimezu în elu abnegațiunea dovedită pentru cauzele publice... Nici unul nu voescu să renunțe la drepturile lui în favorul celuilalt. Eu n'am cauză de-a favoriza pe unul față cu altul. Ce să facu? Mi-ar plăce să soiu, cum ar îndrepta lucrul spre mulțumirea comună chiar însuși Palmerston?”

— „Iubite domnule Lanfrancoi” i-am răspuns, aruncând o privire sêrmanei Ifigenia, care de spriată, ce era, nici nu cuteza să mă privescă „lucrul e foarte simplu. Trebu întrebata domnișora Ifigenia.. Las' să alégă dênșă între cei doi concurenți, cu asta se va sfîrși ori ce discuția.”

Domnul Lanfrancoi își contrase sprincenele, apoi dîse cu grain linu:

— „Deja a alesu... nefericita.”

— „Ei, și?”

— „Ar voi să respingă pe amândoi peșitorii. Ifigenia e cu multu mai tinêră

decătu să soie deosebi binele de rău și astfel eu, fiindu omu espertu, sum silitu să impun voința mea. Odată se va simți fericit, că m'a ascultat.”

La vorbele astea Ifigenia nu putu să-și rețină lacrimile și eși din odaia. După scurtă paușă am dîșu:

— „Domnule Lanfrancoi, încep a crede, că deslegarea acestei cestiuni e cu multu mai grea, de cum mi-se părea la început. Totuși, dēcă imi permiți să vorbesc câteva minute între patru ochi cu d-ta, speru, că veți afla unu modu norocosu de deslegare. În presența domnilor acestora nu cutezu a-mi descoperi gândul.”

Domni Nebbia și Trigambi s'au retras și când se depărtară din sală, isbiră ușa așa de vehementu, că și părții se cutremurară. Eu mi-am prinsu de brațu gazda și am mersu cu elu în grădină....

— „Cine se mai pôte ocupa cu grădina și cu florile” dîse elu „când tôte activitatea mea o consacru cestiunilor politice? Servitorii mei de dimineța până sêra citosă dîre. Din cauza acesta ei negligăză unele lucruri; ordinea casnică nu funcționează în obicnuita ei regulă; dér mai bine așteptu de dejunul 2—3 ore, ba chiar și de prânzul, decătu să împiedecă educația politică a poporului; dér d-ta mi-ai dîșu, că ai se-mi comunicu ceva de înșemnătate privitoru la certya ficei mele.”

— „Așa e! Am aflatu o ușiță de scăpare, ce e basată pe adevărătate și pe care dta siguru o vei aproba. D-ta susții, ce ai dori să-ți dai fata unui barbatu, care și-a câștigat merite pentru cauza comună și care a dovedit abnegația față cu cauza libertății. Hotărîrea acesta 'ți servescu spre mare onore, domnule Lanfrancoi și eu nu pôte decătu să te împintenezu a susține această direcția. După cum spui, domni Nebbia și Trigambi sunt martirii patriei. Bine! Lasă-i dér să își însire meritele ambii înainte unui judecător imparțial, și care va avé mai multe pretensiuni la recuscința patriei, acela să câștige mâna frumoșei Ifigenia.”

— „Domnule, ideea acesta întru adevêru e măreță. Primesc d-ta onorea de judecător?”

— „Sunt gata la acestu serviciu, dēcă 'ți pôte face unu bine.”

— „Corectă, așa-dêră astă sêră, după masă, vom pune cestiunea pe tapetu, ascultăm părțile litigante și dta vei pronunța sentența.”

Timpul pentru masă s'osi; se apropia și momentul sêrbătorescu și decătu. La unu semn, ce i-am datu, domnul Lanfrancoi împărțu hotărîrea sa domnilor Nebbia și Trigambi. Canalile începură să șovăiescă. Unul, ca și celalaltu manifestau foarte puțină încredere față cu judecătorul înainte căruia trebuiau să-și apere cauze. Mi-am datu si-

a voită să se sinucidă fusese descărcat de glonțe cu câte-va zile mai înainte, de către servitorul romanoierului. A încercat apoi să-și taie gâtul cu un bruiou, dar nu și-a făcut decât o rană, care nu-i pune viața în primejdie.

Dunărea, după cum se anunță din Constanța, începe a se desgheta. Sloiuri mari de ghiață plutesc în jos pe Dunăre.

O curioasă descoperire s'a făcut la Linz, pe Dunăre, cum spune „Timpul”. Dărămându o casă vechiă, lucrătorii au găsit o presă pentru făcută bilete de bancă. Casa era a lui Peter, cavaler de Boor, care acum optzeci de ani, întorcându-se din războiele din Franța, puse totă Germania în mirare prin bogățiile lui. Marea avere a lui Peter de Boor îl făcu să fi omul cel mai stimat în timpul de 20 de ani până în ziua când poliția vieneză îl descoperi, că este un vulgar falsificator. Dăr fii cu neputință poliției să descopere materialul, cu care fabricase mai multe milioane de bilete de bancă false. Ați tocmai după 80 de ani, s'a putut descoperi presa lui.

Influenza. Raportul oficial al comisiunii sanitare din Belgia constată, că în timpul acesta influenza răpesc în Belgia mai multe victime ca pe timpul epidemiei de coleră. În Anvers se constată zilnic 80, în Gent 70 de casuri de morți; în Gheel a murit 265 dintre 3000 de locuitori. În orașul Lierre dintre 20,000 locuitori s'au îmbolnăvit 3400 de omen. Orașul Mons, cu 26,000 locuitori, numără zilnic 25 casuri de morți.

Politica externă a României.

„Le Temps” dela 5 Ianuarie publică o telegramă a corespondentului său din București, în care acesta dă seamă despre o convorbire politică, ce ține că ar fi avut-o cu d-lu Alexandru Lahovary, zilele trecute. După corespondentul diarului francez, d-lu Al. Lahovary ar fi caracterizat în chipul următor politica din afară a României, — după ce mai întâi a dat expresia simpatilor sale pentru Franța, unde și-a făcut studiile și unde n'are de câtă amici:

„Politica noastră exterioară e esențialmente națională și nu e decât națională. În această privință mergem pe aceeași cale, ca și predecesorii noștri, și d-lu Brătianu, decât ar mai trăi și decât ar mai fi la putere, n'ar face altfel decât noi, căci această politică corespunde sentimentului poporului român. Suntem foarte hotărâți să ne apărăm cu

cea din urmă energiă împotriva oricărui atac, din oră ce parte ar veni. Ne-am impus sacrificii considerabile, mai bine de 200 de milioane, ca să creștem fortificații și să ne complectăm armamentul. În casă de lipsă am cheltui încă odată atâta, pentru ca teritoriul să ne fiă apărat din toate părțile. Dăr vă vorbesc de o eventualitate neprobabilă. Am convingerea fermă că n'o să fiă războiu. Răspunderile ar fi prea mari de astădată. Țarul e prea paucnic și prea înțelept pentru ca să se lase tirat pe calea indicată de câteva gazete panslaviste.”

Intrebat fiind de corespondentul diarului francez asupra politicii României din punct de vedere balcanic, d-lu Al. Lahovary ar fi răspuns:

„Părerea noastră este, că Bulgarii și Sârbii sunt băieți destul de vîrstnici, ca să se conducă ei înșiși și n'au nevoie de afacerile și de intervenirea noastră în atacurile lor. Vedem, că cei din Sârbia par a se orienta acum de partea Rusiei, după ce au suportat atâta timp oscedentul Austriei. În Bulgaria se caută a se câștiga bunele dispoziții, decât a se Austriei exclusiv, cel puțin ale alianței întreite. Aceste fluctuații se explică prin poziția geografică a acestor țări. Ele se dau mai bucurate de partea a celuiia de care au a se teme mai puțin; un studiu atent al cărții geografice ar contribui mult pentru a se evita greșeli în aprecierile politice.”

„Le Temps” apoi ține, că relațiile României cu Rusia sunt foarte bune și că guvernul român n'are decât să se laude de perfecta corectitate a noului ministru al Rusiei, d-lu de Fonton.

„Agenția Havas” împărțese, că „Presa” și „Neue Fr. Presse” publică nise dări de seamă ale convorbirilor identice ce au avut redactorii lor cu d-lu Tache Ionescu, ministrul instrucțiunii publice și al cultelor din România.

D-lu Tache Ionescu a constatat perfectă înțelegere a noului cabinet în toate chestiunile interne și externe ale țării. România, avându-trebuință de pace pentru a se dezvolta caută amicitia puterilor, care urmăresc o politică paucnică. Greutățile externe ar găsi toate partidele unite.

D-lu Ionescu a vorbit cu entuziasm de înțelepciunea și patriotismul regelui și de cunoștințele d-lui Catargiu ca om de stat și a exprimat speranța, că stabilitatea lucrurilor în România va fi de acum înainte garantată, deoarece se prevede un mare succes electoral pentru noul cabinet.

Ajunul Crăciunului în Brașov.

Precum în anii trecuți, așa și de astădată, ajunul Crăciunului s'a serbat în Brașov printr'o frumoasă festivitate, ce s'a arangeat în după-amieța acelei zile în sala cea mare a gimnasiunului românesc.

Festivitatea s'a deschis printr'o colindă frumoasă cântată de corul dela biserica Sf. Nicolae, după care părintele V. Voina a rosit o cuvântare ocazională foarte potrivită. A urmat apoi împărțirea ajutoarelor obicnuite pentru școlarii și școlărițele sărace dela școlile românești din loc. Spre scopul acesta d-nele Agnes Dușoiu, Elena Săbădeanu, Maria Prișcu și Elena Voina, în numele Reuniunii femeilor române din loc, au arangiat o colecție cu un rezultat de peste 300 fl., precum și alte ajutoare, pe care le vom specifica în curând, când vom publica întregă lista contribuitorilor.

Din suma colectată, au fost provădate din partea Reuniunii 50 de fețe sărace cu îmbrăcăminte completă, 2 veduve sărace li-s'au împărțit ajutoare de câte 5 fl. Pe lângă aceasta, fiă-cărei fețe i s'a dat și câte un colac.

Tot cu asta ocaziune s'au împărțit din partea Comitetului parohial dela biserica Sf. Nicolae din loc diferite haine pentru 147 copii săraci.

În decursul festivității, corul, sub conducerea d-lui profesor de musică N. Popovici, a executat mai multe colinde din cele mai alese. Festivitatea în totală a decurs în ordinea cea mai frumoasă.

Manifestul partidei apponyiste.

Cuprinsul manifestului electoral al partidei naționale, seu apponyiste, din Ungaria este următoarea: Interpretarea pactului din 1867 în sens național, adică apărarea comună și independența națională și de stat a Ungariei; păstrarea independenței economice a Ungariei prin introducerea unui teritoriu vamal independent; organizațiune de credit personală. În fine se arată nesuccesele guvernului actual pe teremul financiar, în justiție și administrațiune, ăr politica guvernului e prezentată ca o politică eminamente de volnicie, „Ce fel de Ungarie va fi aceea”, incheie manifestul, „când puterea oficială va promova exclusiv scopuri de stat și naționale, când convingerea curată a fiă-căruia va fi ținută în onoare și când negarea acesteia nu va fi împreună cu nici o respălire, când caracterul, sirguința și munca va fi calificată, ăr ser-

vilismul necalificat.... De interes este pasagiul privitor la politica de naționalitate; iată ce se ține despre acesta: „Noi vom deplina egala îndreptățire și reciprocitate pentru toate confesiunile cu toate consecuențele. Sub unitatea națională nu înțelegem noi maghiarisarea violentă, dăr totuși ținem de necesară răspunderea cunoștinței limbei maghiare.”

Va să ține contele Apponyi sub „unitatea națională”, la care țintesc el, nu înțeleg „maghiarisarea violentă”. Dăr apoi ce fel de maghiarisare înțeleg? Pe câtă timp locuitorii acestui stat sunt de diferite naționalități, d'o unitate națională nu pte fi vorba. Prin urmare înzădar s'noacă contele Apponyi a încerca lucrurile, căci destul ne este să șim, că devisa lui este „unitatea națională”, pentru ca să-l putem cunoște cine e și ce plătesc.

Telegramele „Gaz. Trans.”

(Serviciul biuroului de cor. din Pesta.)

Petersburg, 11 Ianuarie. Oprirea esportului de grâu s'a estins și asupra Finlandei.

Berlin, 11 Ianuarie. „Nordd. Allgm. Ztg.” declară cu hotărâre, că scirea privitoare la negocierile pentru un tratat rusogerman, este neadeverată.

Belgrad, 11 Ianuarie. Scupștina a ales pe Kacic președinte, de Wukovici și Milanici vicepreședinți. Delegații pentru tratatul comercial au plecat ăr la Viena.

Budapesta, 11 Ianuarie. Alegerile de aici încep în 28 Ianuarie. La Timișora a fost proclamată ca candidat ministrul președinte contele Szapary. La Arad, partida liberală va candida ărăși pe Max Falk. În Clușiu vor fi ărăși candidați ca deputați: Hegedus și Zsigmond. În Caransebeș va candida fisolgăbirul Bosovici. În Chinda-mare va candida Nicolici.

Londra, 11 Ianuarie. Ford a fost numit ambasador al Angliei la Constantinopole.

Atragemă atențiunea onoraților abonați, că cu numărul acesta se termină abonamentul pe anul 1891. Rugăm dăr de a grăbi cu învoirea abonamentului, ca să nu sufere întrerupere trimiteria foil.

Totodată sunt rugați d-nii abonați de până acum ca la învoirea abonamentului să binevoască a ne arăta și numărul de pe față, sub care a primit diarul până acum, ca să ni-se înlesnesc înregistrarea.

Administ. „Gaz. Trans.”

lință să-i liniștesc cu vorbe blânde și surisuri curtenitoare. În fine avocatul Nebbia ține următoarele:

— „Dece ar trebui să mă justific numai înaintea domnului Lanfranco și a grațiosei sale fiice, aș afla de prisos, ba chiar de neoportun a mă provoca la toate acele servicii, ce-am adus pentru patria noastră comună, pentru iubita și sfânta Italiă, căreia mi-am consacrat totă puterea minții mele, ani întregi de-a rândul. Dăr fiind-o stau înaintea unui astfel de judecător, care nu mă cunoște, voi spune pe scurt meritele mele câștigate pentru cauzele publice în timp ce Italia gemea sub apăsarea tiranilor, când suspinul, cuvântul erau considerate ca o crimă, eu am scris în coloanele diarului meu „Pitpalac” 25 articole de fond, căror în mare parte are să mulțumesc Italia reinvierea ei de aci. Acesta mi-o țin de cel mai mare merit, pe care nu l'aș fi amintit, de cumva un adenc simțământ nu m'ar fi silit la această abnegațiune născută odată cu mine.”

— „Bine!” am țis „Și ce ai făcut după ce ai scris douăzeci și cinci articole de fond în momentul când Italia s'a înarmat, fiind îmbărbătat de oratoria d tale pătrunzătoare, ca să alunge celo 200,000 de dușmani, care n'au fugit pentru articolii d-tale?”

— „Am însuflețit pe toți amicii și cunoștinții mei, să prindă arma.”

— „Și fără îndoială i-ai urmat... pe câmpul de războiu?”

— „A îndemna pe alții la luptă e cu mult mai folositor pentru patriă.”

— „Și la tot cazul și mai comod. Domnule Trigambi, acum e al d-tale rândul.”

— „Voi fi scurt și precis, cum se cuvine unui fiu al revoluțiunii. Nu am scris articole de fond, n'am propăgat utopii goale, n'am umplut coloanele diarelor cu flecării, ori frase înalte, ci am prăgătit din țără în țără, dela națiune la națiune, ca să dăteptu poporele adormite. Din 1821 și până aci am conspirat contra tiranilor și pentru această m'am învrednicit de onora a fi spăndurat în effgie de patru ori.”

— „La 1848 de bună seamă ai luat parte la lupta de cinc zile?”

— „În decursul revoluțiunii eram în Paris. M'am grăbit apoi în Milan, dăr am fost așa de nenorocos, încât am sosit pre târziu.”

— „De bună seamă, că mai târziu ai intrat în trupele lui Garibaldi, care au plecat pe câmpul de luptă?”

— „Tocmai pe atunci am călătorit la Toscana a organiza glotele.”

— „În 1849 de bună seamă ai fost în Roma, a apăra ultimul loc de re-lugiu al libertății italiene!”

— „În 1849 m'am întors la Roma, să sufoc în germine reacțiunea.”

— „Lucru firesc, că în zăptemă-

nile din urmă ai luat parte în luptele dela Magenta și Solferino?”

— „Locul meu n'a fost la Solferino, ci la Londra unde am conclurat cu efect la căderea lordului Derby. Dăr ce fel de mărturisire vră să fiă acesta? La ce-să de lipsă atâtea întrebări unui om, care îndată la început a declarat, că de patru ori i-au spăndurat fotografia?”

— „De sigur, că fotografia d-tale a suferit foarte mult pentru patriă și nici aș întârzia a rezolva chestiunea în favorul acesteia... Dăr ce se atinge de d-vostă, domnilor...”

— „Ce se atinge de mine” întrepruse d-lu Nebbia „eu aflu acum de încheiată misiunea mea morală. La cel dintăi sunet de războiu voi grăbi sub stindardul tricolor și mă voi simți fericit murind pentru patriă.”

— „Și eu gândesc astfel” țise d-lu Trigambi. „Îndată ce va bubui primul tun, voi fi în șirurile luptătorilor.”

— „Nimic nu doresc mai fierbinte, decât a oăde pe câmpul de luptă!” strigă Nebbia, sculându-se.

— „Pieptu-mi arde după un glonț, ca călătorul setos după isvorul recortor.”

— „Morțe tiranilor!”

— „Morțe inamicilor Italiei!”

Cei doi tovarăși gesticulau tare ou furenilă ei erau ajunși la punctul în

care s'ar fi aruncat asupra inamicului creat de închipuirea lor. Sună opt ore... M'am ridicat și m'am făcut, ca și când și asupra mea ar fi prins putere însuflețirea; am deschis ușa galeriei și îndată: una.. două... trei pușcături sunară înaintea casei.

— „O miă de draci!” strigă d-lu Lanfranco „Acesta e o luptă de stradă.”

M'am retras de pe galerie. Domnii Nebbia și Trigambi și-au pus furculițele pe masă și galbeni ca morțe se aședară pe scaune.

— „De grabă! Să mērgă jos oi-neva!” strigă Lanfranco. „Ce dracu pte să se întemple?”

Nime nu se mișca. Ifigenia se prefăcu amețită, tată-so fi alergă spre ajutor și într'acestea repetă cu glas agitat.

— „Domnule Nebbia!... domnule Trigambi!... pe ei!... Grăbiți-vă jos!... Nu pot să fiă, decât câțiva omeni răi... Oh! Vai! Pe sērmana mea Ifigenia o ucide spaima.”

Am prins pe lacheul domnului Lanfranco de aripa surtucului, ca să mă petreacă ou luminarea pe trepte. Domnii Nebbia și Trigambi se păreau pironiți de scaunele lor. Eu m'am scoborit, am schimbat câteva vorbe ou Eugenio, apoi m'am reîntors ărăși ou față spăriată la d-lu Lanfranco.

(urmăză pe pag. 4.)

